

1) Novela zákona o štátnom dlhu a štátnych zárukách

poskytnutie štátnych záruk vo výške 800 mil. € za úver od Európskej investičnej banky vo výške 1 mld. € na financovanie výstavby diaľnice D1 prostredníctvom PPP projektov

Zámer opatrenia: umožniť poskytnutie štátnej záruky za úver, ktorý poskytne Európska investičná banka – EIB (prípadne Európska banka pre obnovu a rozvoj - EBRD) koncesionárovi na účely financovania výstavby diaľnice D1

Obsah opatrenia:

- štát prevezme záruky za výstavbu úsekov diaľnice D1 prostredníctvom PPP projektov (označovaných ako 1. balík)
- EIB poskytne na spomínaný PPP projekt úver iba v tom prípade, ak bude zabezpečený aspoň do výšky 80 %
- podľa existujúcej dohody sa štát zaručí za 800 mil. € (24,1 mld. Sk) z celkového úveru 1 mld. € (30,1 mld. Sk) od EIB na výstavbu úsekov diaľnice D1
- chronológia PPP projektu:
 - do súťaže sa prihlásilo 6 uchádzačov, do finálovej časti vybral štát najprv dvoch, po námietke aj tretieho uchádzača
 - víťazom sa stalo konzorcium vedené francúzskou spoločnosťou Bouygues Travaux Publics, v ktorom sú zastúpené aj slovenské firmy Doprastav, a. s., a Váhostav-Sk, a. s.
 - počas 30 rokov trvania koncesie vyplatí štát víťazovi takmer 6,6 mld. € (200 mld. Sk)
- súčasťou projektu sú úseky D1: Dubná Skala - Turany, Turany - Hubová, Hubová - Ivachnová, Jánovce - Jablonov a Fričovce - Svinia v celkovej dĺžke cca 75 km
- pôvodne sa mal inštitúť štátnych záruk využívať len v nevyhnutnom rozsahu a v mimoriadnych prípadoch, pričom doteraz súčasná vláda SR nerozhodla o poskytnutí žiadnej štátnej záruky

Hlasy proponentov:

- vzhľadom na súčasnú finančnú krízu je poskytnutie štátnej záruky jediné schodné riešenie, ako vytvoriť pre štát a víťazné konzorcium priestor na finančné uzavretie 1. balíku PPP projektov
- v prípade neprijatia opatrenia a oneskorenia výstavby jednotlivých úsekov diaľnice hrozia štátu značné hospodárske škody, navyše dobudovanie diaľnic v čo najkratšom termíne je jednou z hlavných priorít vlády
- reálne zadlženie štátu nehrozí - koncesionár sa bude snažiť zmluvy dodržiavať, pretože prvú platbu od štátu dostane, až keď po ceste prejde prvé auto
- pri súčasnej situácii na bankovom trhu sú štátne záruky bežnou praxou na celom svete
- komerčné banky nedokážu poskytnúť také dobré podmienky ako EIB, preto by ich pozícia nárokovať si záruku oproti drahšiemu financovaniu bola problematická

Hlasy oponentov:

- štátne záruky sú v rozpore so zmyslom PPP projektov, ktorým je preberanie určitých rizík súkromným partnerom - čím vyšší je objem štátnych záruk, tým menej možno hovoriť o PPP projekte
- nastavenie novely na potreby jedného investora, ktorý by inak na záruky nemal nárok, je nesystémové a zvyšuje riziko pre štát
- štátne záruky spôsobujú riziko predraženia týchto projektov a nadmerného zadlženia budúcich generácií – už v minulosti sa úvery, za ktoré ručil štát, väčšinou nesplácali
- ak štát ručí za splácanie úverov, netreba súkromných investorov: záruka za úver na D1 svedčí o tom, že predseda vlády a minister dopravy sú priamo zainteresovaní v netransparentnom výbere investora, pretože zabezpečenie financovania je jednou z kľúčových podmienok súťaže
- pôvodný zákon bol prijatý za účelom zníženia rizík, ktoré na seba preberá štát; postup, ktorý zvolil predkladateľ, je však v priamom rozpore s týmto zámerom

Primárny zdroj: Novela (č. 378/2009 Z. z.) zákona (č.386/2002 Z. z.) o štátnom dlhu a štátnych zárukách
<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2981#IICit>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: schválené 10.9.2009 v NRSR v 3. čítaní; účinnosť od: 1.10.2009

Navrhovateľ: Ministerstvo financií SR